

บทคัดย่อ

ศักยภาพและความพร้อมของชุมชนเพื่อรองรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งเดียวอาเซียน เป็นการศึกษาสภาพการณ์ การท่องเที่ยวชุมชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ศักยภาพ ความพร้อม และพัฒนาศักยภาพและความ พร้อมของชุมชนเพื่อรองรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งเดียวอาเซียน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยกระบวนการวิจัยแบบมี ส่วนร่วม มีพื้นที่ศึกษาจังหวัดละ 1 ชุมชน

ผลการศึกษาสภาพการณ์ท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่ศึกษา พบว่า จังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงอาเซียนและ กลุ่มจังหวัด มีแหล่งท่องเที่ยวชุมชน 14 แห่ง และกลุ่มจังหวัดมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม มี บริการทางการท่องเที่ยวที่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว มีการจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกลุ่มจังหวัดไว้ 3 เส้นทาง คือ เส้นทางไดโนเสาร์สะออน เขื่อนสิรินธร และไหว้พระธาตุ 4 เมือง

ผลการศึกษาและพัฒนาศักยภาพความพร้อมของชุมชนทั้ง 4 แห่ง พบว่า บ้านหนองช้าง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นชุมชน ผู้ไท มีการทอผ้าไหมแพรวา ชุมชนเข้มแข็ง มีศักยภาพความพร้อมในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน บ้านสาวะถี จังหวัด ขอนแก่น เป็นชุมชนที่มีความเจริญใกล้ขีดสังคมเมือง ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยว มี นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าพื้นที่อย่างต่อเนื่องเพื่อชมภาพจิตรกรรมสังข์ศิลป์ชัย และร่วมงานบุญประเพณี จึงไม่มีการตั้งกลุ่ม ท่องเที่ยวชุมชน บ้านดงน้อย จังหวัดมหาสารคาม เป็นชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง มีความสามัคคี เข้มแข็ง เป็นแหล่งศึกษาดูงาน ด้านการพัฒนาชุมชน อยู่ใกล้พระธาตุนาดูน และภูสันตรัตน์ ภาครัฐให้การสนับสนุนแต่ชุมชนยังไม่ค่อยมั่นใจในการต้อนรับ นักท่องเที่ยว บ้านห้วยหลิม จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นชุมชนทอผ้าสาเกตที่มีชื่อเสียง เป็นหมู่บ้าน OTOP และมีการจัดการ ท่องเที่ยวชุมชน แต่การจัดการขาดความต่อเนื่อง จึงได้ทบทวนการดำเนินงานและกิจกรรมท่องเที่ยวภายในชุมชนให้ หลากหลายขึ้น จังหวัดให้การสนับสนุน แหล่งท่องเที่ยวชุมชนทั้ง 4 แห่ง มีศักยภาพและความพร้อมที่โดดเด่นแตกต่างกัน หาก ได้มีการพัฒนาความพร้อมให้ต่อเนื่องจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนหนึ่งเดียวอาเซียนได้ต่อไป

คำสำคัญ : ศักยภาพและความพร้อม, ชุมชน, แหล่งท่องเที่ยวหนึ่งเดียวอาเซียน

The potential and readiness of the community to be supported as the only tourist destination in ASEAN region

This research is to study situation of community-based tourism in the Central-Northeastern provinces and the potential and readiness of the community to be one of tourism destinations in ASEAN region. It is a qualitative research applying with Participatory Action Research (PAR). One community from each province is chosen to collect data.

The result of the community-based tourism situation in the study area shows that Khon Kaen province is the link center of ASEAN and the Central-Northeastern provinces. 14 tourism communities in the provinces have the potential of natural and cultural tourism with adequate tourism services for tourists. Besides, there are three tourism routes which are the linkage of the provinces followings; Dinosaur Sa-On, Yeun Sim Chom Silp, and Wai Prathat Si Maung.

The study of four communities about the potential development and readiness reveals that Nong Charng Village, a Phu Thai community with Prae Wa silk weave in Kalasin Province, is a strong community which has the readiness and potential for community tourism development. Then, Savati Village in Khon Kaen province, a growing community located close to urban society, has been supported by the government to manage tourism activities. Although the tourist arrivals continue visiting Sung Sin Chai mural painting and attending local tradition, it still does not have any group of tourism community. Moreover, Dong Noi Village in Maharakarm province, a sufficient, harmonious and strong community, is a place for study and observation about community development located near Pratat Nadun and Ku Suntarat. This community is also supported by the government but the community still feels unconfident to welcome tourists. Furthermore, it is Wai Laum Village in Roi Et province, a OTOP village which is famous for Sa Kate weave. Even though there is the tourism community management, there has a lack of continuous management. Therefore, the operation and tourism activities have to be reviewed and encouraged to be more variety. All four communities will be outstanding tourism communities in ASEAN region if there are supported and managed constantly by the provincial authority.

Keywords : potential and readiness, community, only tourist destination in ASEAN region